

Mortifikation uden dom sker ved kapitalsselskabets centrale ledelsesorgan. Det centrale ledelsesorgan må skønne over mortifikationens berettigelse efter de regler, der er givet for mortifikation ved dom, jf. mortifikationslovens bestemmelser herom. Er det centrale ledelsesorgan i begrundet tvivl om mortifikationens rigtighed, bør denne afvises, og vedkommende må herefter søge mortifikation ved dom.

Det foreslåede *stk. 4* henviser til *stk. 3*, da der for kuponer og taloner skal sondres mellem de udbyttegivende og andre. Overdrages udbyttekuponer sammen med ejerbeviset, får erhververen ikke bedre ret til kuponerne, end denne gør med hensyn til kapitalandelen. Yderligere er det afgørende, om en kupon overdrages før eller efter, at udbytte er fastsat. Inden udbytte er fastsat gælder gældslovens § 14 ikke, jf. gældslovens § 24, *stk. 3*. Overdrages en kupon imidlertid efter, at udbytte er fastsat, behandles kuponen som et ihændehavergældsbrev, jf. gældslovens § 14, *stk. 1*, og § 24, *stk. 1*.

Til § 67

Bestemmelsen i forslaget regulerer den i danske kapitalsselskaber hyppigt forekommende form for omsættelighedsbegrænsning, hvorved der vedtægtsmæssigt tillægges kapitalejere eller andre forkøbsret i tilfælde af overgang af kapitalandele. Den foreslåede § 67, svarer i væsentlig grad til den eksisterende bestemmelse i aktieselskabslovens § 19. Bestemmelsen er dog udvidet til også at omfatte anparter. Udvidelsen af bestemmelsen til også at omhandle anparter er begrundet med Udvalget til Modernisering af Selskabsrettens ønske om at ensarte loven om aktie- og anpartsselskaber, til så vidt muligt fælles bestemmelser som led i moderniseringen af loven og derved også skabe klarhed over, hvad der gælder ved udnyttelse af forkøbsret i anpartsselskaber.

Det foreslåede *stk. 1* er, med enkelte sproglige moderniseringer, en videreførelse af aktieselskabslovens § 19, *stk. 1*, hvorefter vedtægterne skal indeholde nærmere regler om forkøbsretten, herunder særlig om fristen for eventuelt accept, idet angivelse af en frist er en betingelse for, at vedtægtsbestemmelserne kan registreres. Derudover bestemmer aktieselskabslovens § 19 *stk. 1*, at åbenbart urimelige vilkår kan tilsidesættes ved dom. Bestemmelsens hovedsigte er de tilfælde, hvor prisen ikke fastsættes på baggrund af almindelige markedsmekanismer, og der ikke foreligger et tilbud fra tredjemand. Åbenbart urimelighed foreligger, når prisen er helt uventet og for alle parter uforudsigelig. Hvis der er tale om erhvervsdrivende parter, er kravet til den åbenbare urimelighed yderligere skærpet.

Det foreslåede *stk. 2* udvider den nuværende adgang til udmeldelse af skønsmand til også at gælde i forbindelse med domsforhandling om rimeligheden af de eksisterende vedtægtsbestemmelser. I de tilfælde, hvor vedtægtsbestemmelser fører til en urimelig pris eller åbenbart urimelige vilkår i øvrigt, er det i dag sådan, at en skønsmand først kan værdiansætte aktierne, når vedtægtsbestemmelserne helt eller delvist er tilsidesat ved dom. Udvalget til Modernisering af Selskabsloven har vurderet, at der bør være adgang for kapitalejerne til at få udmeldt en skønsmand til vurdering af den pris, som skal finde anvendelse på en forkøbsret uden, at det først vurderes, om vedtægternes bestemmelse herom var rimelig. Dette bør gælde, uanset om vedtægterne foreskriver en metode til beregning af prisen eller fastsætter prisen som en fast sum.

Det foreslåede *stk. 3, 1-2 pkt.*, er, med enkelte sproglige moderniseringer, en videreførelse af aktieselskabslovens § 19 *stk. 2, 1. stk. 3, 3. pkt.*, foreslås det i forbindelse med omkostningerne til skønsmand, at det præciseres, at disse bæres af den kapitalejer, som ønsker vurderingen foretaget. Udgiften kan dog af domstolene pålægges kapitalsselskabet, hvis skønsmandens vurdering afviger fra prisen og lægges til grund enten helt eller delvist. Omkostningerne skal som udgangspunkt påhvile den, der vil bestride prisen, for at undgå, at vurderingsmuligheden vil blive brugt uden fornøden grund. Forslagets *stk. 3, 3. pkt.*, er en præcisering af de hidtidige regler, da aktionærer efter de gældende regler må gå til domstolene først for at få fastslået, at vedtægtsbestemmelserne om vurdering er urimelig, og herved bærer risikoen for omkostninger, såfremt anmodningen skønnes ubegrundet af retten.

Det foreslåede *stk. 4* er en videreførelse af aktieselskabslovens § 19, *stk. 3*, hvorefter forkøbsretten skal udøves for hele posten af kapitalandele.

Til § 68

Bestemmelsen regulerer alle former for overgang af kapitalandele, hvor samtykke skal indhentes. § 68 svarer til den eksisterende bestemmelse i aktieselskabslovens § 20. Bestemmelsen udvides til også at omfatte anparter, der tidligere ikke var lovreguleret på området. Udvidelsen af bestemmelsen til også at omhandle anparter er begrundet med ønsket om at ensarte bestemmelsen for aktie- og anpartsselskaber til så vidt muligt fælles bestemmelser som led i moderniseringen.

Det foreslåede *stk. 1* indeholder reglerne for afgørelse af en anmodning om samtykke samt en seneste frist, hvorefter manglende afgørelse sidestilles med samtykke.